

LICHIDAREA BISERICII GRECO-CATOLICE DIN TRANKARPATIA (Ucraina)

Dr. VASILE MARINA
Universitatea de Stat Ujgorod (Ucraina)

Până la "eliberarea" din octombrie 1944 în Rusia subcarpatică 62% din credincioși țineau de Biserica Greco-Catolică, 17% erau ortodocși. Primii aveau în stăpânire 440 de parohii, 5 mănăstiri în care slujeau 306 preoți (93% aveau studii superioare). La Ujgorod funcționa o Academie Teologică. Necredincioși – atești – se considerau 0,68%.

În 1944 episcopul greco-catolic de Muncaci este numit luminatul, tânărul și apoliticul profesor al Academiei Teologice, *Teodor Romja*.

Imediat după venirea "eliberatorilor" începe campania de lichidare prin orice mijloace a Bisericii Greco-Catolice și a episcopului lor. Într-o scrisoare trimisă de unul dintre liderii comuniști locali, Klimpotiuk (numele mic este indescifrabil în document), Internaționalei Comuniste, se spunea că pentru reunirea URSS se pronunță toată "clasa muncitoare și țărănimea" precum și 90% din vechea intelectualitate. Contra "deschis la luptă" numai Biserica Greco-Catolică în frunte cu Episcopul Romja. Răspunzând acestor provocări episcopul, adresându-se organelor de putere locale, scrie: "...Noi dorim să fim cetățeni loiali ai URSS, cu drepturi depline dar să nu ni se ia bisericile și imobilele ce țin de ele". În această scrisoare Episcopul Romja mai cere înregistrarea oficială a Bisericii Greco-Catolice. Însă în zadar.

Într-un alt raport comunist se preciza că ei sprijină Biserica Ortodoxă, nu din dragoste față de aceasta, ci din alte rațiuni. Cităm: "**Noi ajutăm Biserica Ortodoxă în vederea trecerii greco-catolicilor la această confesiune nu pentru a o consolida, dar pentru a elibera Trankarpatia de influența Papei de la Roma care promovează o politică antisovietică.**" În vederea realizării acestui scop Secția pentru Problemele Religioase de pe lângă Comitetul Central al Partidului Comunist din Uniunea Sovietică adoptă următoarea hotărâre: "Măsurile obligatorii în vederea limitării activității Bisericii uniaste":

1. Confiscarea bisericilor;
2. Închiderea Academiei Teologice de la Ujgorod;
3. Impozitarea, fără nici o scutire a tuturor izvoarelor de venit;
4. Naționalizarea imobilelor biserești (case, întreprinderi etc);
5. Desfășurarea unei campanii de presă în vederea depistării activității profasciste a preoților uniști.

Însă KGB a mers și mai departe. În ziua de 27 octombrie 1947 peste căruța cu care se deplasa Episcopul Romja, trece o mașină militară din cadrul grupului de diversioniști a lui Sudoplatov. Episcopul, printr-o minune, supraviețuiește, ca peste câteva zile să fie otrăvit în spitalul unde se trata.

Decapitarea Bisericii Greco-Catolice a însemnat, de fapt, sfârșitul ei. Într-un raport din 1948, adresat de către Comitetul regional de partid Transcarpatia organelor centrale se spunea că după unirea acestei regiuni cu URSS de la unire, benevol refuză preoții greco-catolici. Adevărul era, însă, altul. Numai în acel an, de la Biserica Greco-Catolică s-au luat forțat 73 de biserici, 15 preoți au fost arestați și trimiși în Siberia, 3 dintre aceștia au fost uciși, 36 au fugit peste hotare. În total, până în acel an au fost trimiși în Kazahstan, 130 de preoți greco-catolici.

Punctul final în activitatea acestei biserici a fost pus în 1949, când practic ea își încheie activitatea legală. După închiderea ei, o parte dintre preoți trec în ilegalitate. La 25 august 1949, patriarhatul de la Moscova declară solemn alipirea benevolă a Episcopiei Greco-Catolice de la Muncaci cu Biserica Ortodoxă Rusă.

Astfel, în numai patru ani a fost lichidată Biserica Greco-Catolică din Transcarpatia.